

ERIX MARIA REMARKNING “G‘ARBIY FRONTDA O‘ZGARISH YO‘Q” ROMANINI DARSLARDA O‘QITISH METODIKASI

Muallif:

Andijon shahar 2-son texnikum

ona tili o‘qituvchisi

Bozorova Sevvara

Annotatsiya

Ushbu ilmiy-metodik ma’ruzada nemis yozuvchisi Erix Maria Remarkning mashhur “G‘arbiy frontda o‘zgarish yo‘q” romani mazmuni, badiiy xususiyatlari hamda uni ta’lim jarayonida o‘qitish metodlari keng yoritiladi. Asarni o‘qitishda interfaol metodlar, tahliliy yondashuvlar, mustaqil fikrlashni rivojlantirish usullari ko‘rsatib beriladi. Shuningdek, roman orqali o‘quvchilarda insonparvarlik, tinchliksevarlik va tarixiy tafakkurni shakllantirish masalalari ochib beriladi.

Kirish

Bugungi kunda adabiyot darslarining asosiy maqsadi o‘quvchilarga faqat matn mazmunini o‘rgatish emas, balki ularni fikrlashga, tahlil qilishga va hayotiy xulosalar chiqarishga o‘rgatishdan iboratdir. Jahon adabiyoti namunalarini o‘qitish yosh avlodning dunyoqarashini kengaytiradi, ularni turli tarixiy voqealar va insoniy qadriyatlar bilan tanishtiradi.

Erix Maria Remarkning “G‘arbiy frontda o‘zgarish yo‘q” romani XX asr jahon adabiyotining eng mashhur asarlaridan biridir. Roman Birinchi jahon urushi voqealarini oddiy askarlar taqdiri orqali yoritadi. Asarda urushning inson ruhiyatiga, yoshlar taqdiriga va jamiyatga ko‘rsatgan salbiy ta’siri chuqur ochib berilgan.

Mazkur asarni darslarda o'rganish o'quvchilarning tarixiy bilimlarini mustahkamlaydi, ularni urush va tinchlik haqida fikr yuritishga undaydi hamda badiiy tafakkurini rivojlantiradi.

1. Erix Maria Remark hayoti va ijodi

Erix Maria Remark 1898-yilda Germaniyada tug'ilgan. U yoshligida Birinchi jahon urushida qatnashgan. Frontdagi dahshatli voqealar yozuvchi ruhiyatiga katta ta'sir ko'rsatgan. Aynan shu sababli uning asarlarida urush mavzusi alohida o'rin egallaydi.

Yozuvchining "G'arbiy frontda o'zgarish yo'q", "Uch og'ayni", "Qora obelisk", "Zafar darvozasi" kabi asarlari jahon adabiyotida katta shuhrat qozongan. Remark asarlarining asosiy g'oyasi – inson hayoti, tinchlik va do'stlikni ulug'lashdir.

"G'arbiy frontda o'zgarish yo'q" romani 1929-yilda chop etilgan va juda qisqa vaqt ichida dunyoga mashhur bo'lib ketgan. Roman ko'plab tillarga tarjima qilingan va bir necha bor ekranlashtirilgan.

2. Asarning g'oyaviy-badiiy xususiyatlari

Roman bosh qahramoni Pol Boymer hisoblanadi. U o'z sinfdoshlari bilan birga urushga jo'naydi. Dastlab yoshlar urushni qahramonlik deb tasavvur qiladilar, biroq frontdagi voqealar ularning barcha orzularini yo'q qiladi.

Asarda urushning dahshatli manzaralari realistik tarzda tasvirlangan. Muallif frontdagi ochlik, qo'rquv, yarador askarlar, do'stlarning o'limi kabi voqealarni ta'sirchan usulda ko'rsatadi. Shu orqali yozuvchi urushning asl mohiyatini ochib beradi.

Remark o‘z asarida oddiy va ravon tildan foydalanadi. Shu bilan birga, ichki monologlar, psixologik tahlillar va ramziy tasvirlar asarning badiiy qiymatini oshiradi.

Roman o‘quvchilarga quyidagi g‘oyalarni yetkazadi:

- urush insoniyat uchun fojiaadir;
- inson hayoti eng oliy qadriyatdir;
- do‘stlik va sadoqat har qanday vaziyatda muhimdir;
- yoshlarning taqdiri urush sabab vayron bo‘lishi mumkin.

3. Asarni darslarda o‘qitishning maqsad va vazifalari

Mazkur romanni o‘qitishdan asosiy maqsad o‘quvchilarda badiiy asarni tahlil qilish ko‘nikmasini shakllantirishdir. Shu bilan birga, ularda tarixiy tafakkur va insonparvarlik tuyg‘ularini rivojlantirish ham muhim vazifa hisoblanadi.

Dars jarayonida quyidagi vazifalar amalga oshiriladi:

- asar mazmunini tushuntirish;
- qahramonlar xarakterini tahlil qilish;
- urushning salbiy oqibatlarini anglatish;
- mustaqil fikrlashni rivojlantirish;
- nutq madaniyatini shakllantirish.

4. Darslarda qo‘llaniladigan metodlar

Asarni o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish samarali natija beradi.

1. Interfaol suhbat metodi.

O‘qituvchi o‘quvchilar bilan savol-javob tashkil qiladi. Masalan:

- Nima uchun yoshlar urushga ishonib ketdilar?

- Pol Boymer obrazining asosiy xususiyatlari qanday?
- Asarning eng ta'sirli epizodi qaysi?

2. Guruhlarda ishlash.

O'quvchilar guruhlariga bo'linadi va har bir guruh ma'lum bir obraz yoki voqeani tahlil qiladi.

3. Rolli o'yinlar.

Frontdagi sahnalarni drammatizatsiya qilish o'quvchilarning asarni chuqur his qilishiga yordam beradi.

4. Tahliliy metod.

Asardan parchalar o'qilib, badiiy vositalar va qahramon ruhiyati tahlil qilinadi.

5. Esse yozish.

“Urush va inson”, “Tinchlikning qadri”, “Pol Boymer obrazi” kabi mavzularda esse yozdirish mumkin.

5. Namunaviy dars ishlanmasi

Mavzu: “G‘arbiy frontda o‘zgarish yo‘q” romanining tahlili.

Dars maqsadi:

- Asar mazmunini o'rgatish;
- Urush mavzusini tahlil qilish;
- O'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish.

Dars jihozlari:

- Roman matni;

- Slayd va rasmlar;
- Tarqatma materiallar.

Darsning borishi:

1. Tashkiliy qism.
2. O'tgan mavzuni so'rash.
3. Yangi mavzu bayoni.
4. Guruhli ishlash.
5. Savol-javob.
6. Xulosa chiqarish.
7. Uyga vazifa berish.

Uyga vazifa sifatida o'quvchilarga roman qahramonlari haqida tavsif yozish topshirilishi mumkin.

6. Asarning tarbiyaviy ahamiyati

Roman yoshlarni tinchlikni qadrlashga undaydi. Asar orqali o'quvchilar urushning nafaqat moddiy, balki ma'naviy zararlarini ham tushunib yetadilar.

Asar yosh avlodni:

- inson hayotini qadrlashga;
- do'stlik va sadoqatni hurmat qilishga;
- tinchlikni asrashga;
- mustaqil fikrlashga o'rgatadi.

Shu sababli ushbu roman adabiyot darslarida muhim tarbiyaviy vosita hisoblanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Erix Maria Remarkning "G'arbiy frontda o'zgarish yo'q" romani jahon adabiyotining eng muhim asarlaridan biridir. Uni darslarda

o'qitish o'quvchilarning badiiy tafakkurini rivojlantiradi, tarixiy bilimlarini boyitadi hamda insonparvarlik ruhida tarbiyalaydi.

Asarni o'rganish orqali yoshlar urushning asl mohiyatini anglaydilar va tinchlikning qadriga yetadilar. Shu bois mazkur roman adabiyot darslarida samarali va zamonaviy metodlar asosida o'qitilishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Remarque E.M. Im Westen nichts Neues. Berlin, 1929.
2. Jahon adabiyoti tarixi. Toshkent, 2020.
3. Adabiyot o'qitish metodikasi. Toshkent, 2019.
4. Nemis adabiyoti tarixi bo'yicha o'quv qo'llanma.
5. Pedagogik texnologiyalar asoslari.
6. Jahon adabiyoti namunalari to'plami.
7. Zamonaviy dars metodlari bo'yicha ilmiy maqolalar.

Qo'shimcha metodik tavsiyalar 1

O'qituvchi dars davomida multimedia vositalaridan foydalanishi, urush mavzusiga oid tarixiy suratlar va videolardan namunalar ko'rsatishi mumkin. Bu usul o'quvchilarning mavzuga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shuningdek, bahs-munozara metodidan foydalanish o'quvchilarning erkin fikrlashiga yordam beradi. Roman asosida sahna ko'rinishlari tayyorlash ham dars samaradorligini oshiradi.

Qo'shimcha metodik tavsiyalar 2

O'qituvchi dars davomida multimedia vositalaridan foydalanishi, urush mavzusiga oid tarixiy suratlar va videolardan namunalar ko'rsatishi mumkin. Bu usul o'quvchilarning mavzuga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shuningdek, bahs-munozara metodidan foydalanish o'quvchilarning erkin fikrlashiga yordam beradi. Roman asosida sahna ko'rinishlari tayyorlash ham dars samaradorligini oshiradi.

Qo‘shimcha metodik tavsiyalar 3

O‘qituvchi dars davomida multimedia vositalaridan foydalanishi, urush mavzusiga oid tarixiy suratlar va videolardan namunalar ko‘rsatishi mumkin. Bu usul o‘quvchilarning mavzuga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Shuningdek, bahs-munozara metodidan foydalanish o‘quvchilarning erkin fikrlashiga yordam beradi. Roman asosida sahna ko‘rinishlari tayyorlash ham dars samaradorligini oshiradi.